

ہ:دے سارے رکن ملکاں نوں ناکید کیتی سی پئی لوہ سارے انسانی حقوق دی تفصیل تے تفسیر اپنے اپنے لوکاں تک پہنچا دین تے ایس مقصد لئی اینجیاں نوں نشر کرن، اشتہار چھاپن تے خاص طور تے سکولان، کالجیاں تے تعلیمی اداریاں وچ پڑھ کے نساں دا انتظام کرن ۔

دستخط

کوفی عنان

سیکرٹری جنرل

ہر انسان کجھ بحیادی آزادیاں تے برابر دے ایہے حقوق اپنے نال لے کے ایس دنیا وچ اونٹاے جہیزے لوہدے کولوں کوئی دی نہیں کدھہ سکدا ۔

دا عزم اے پئی اوہ ہر شخص دے انسانی حقوق دا پرچار تے حفاظت کرے گی ۔ ۔ اوہ ایہہ کم اپنے عالمی منشور نوں سامنے رکھ کے کررہی اے ججیزا دنیا دے ایس یقین دی حمایت کروا اے پئی ہر انسان کجھ بحیادی حقوق، کے حیثیت، عزت تے وقار دا مالک ہوندا اے ۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منشور وچ ہر شخص دے سارے حقوق بڑے سادے تے واضح طر یقے نال بیان کرد تے تیں ۔

ایہہ سارے حقوق تہاںوں وی حاصل نیں ۔

اپنے ایہہ سارے حق پچھانو ۔ ۔ ایہناں نوں عام کرد تے صرف اپنے لئی نہیں سگوں دوجیاں لئی وی ایہناں دی حفاظت کرو ۔

انسانی حقوق دا عالمی منشور

پہلی گل

چونکہ ہر انسان دی ذاتی عزت وقار تے ناقابل انتفال اکو جئے حقوق دا تسلیم کیتا جانا دنیا وچ آزادی، انصاف تے امن دی جیاد اے ۔

ایہو جئے واقعات پیش آچکے نیں جنہاں وچ انسانیت نوں بہت مدمم پہنچیا اے تے عام لوکاں دی ایہہ سب توں وڈی خواہش رہی اے پئی دنیا وچ ہر شخص نوں اپنی گل کین تے اپنے عقیدے اُتے چلن دی آزادی ہوئے تے اوہنوں کوئی محتاجی تے ڈر خوف دی نہ ہوئے ۔

چونکہ قانون اُتے عمل وآمد دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پئی انسان ظلم تے زیادتی توں تنگ آکے بغاوت کرن اُتے مجبور نہ ہو جائے

چونکہ ساریاں قوماں دے آپس دے دوستلنہ تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔

چونکہ رکن قوماں نے اقوم متحدہ دے منشور وچ بحیادی انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مردان عورتاں سب دے اکو جئے حقوق من لئے نہ تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کرن تے لوکاں دے رہن سہن دا معیار اُچا کرن دا عزم کرلیا اے ۔

چونکہ رکن ملکاں نے اقوام متحدہ نال رل کے ساری دنیا وچ انسانی حقوق تے بحیادی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروان دا عہد کرلیا اے ۔

چونکہ ایہہ عہد پورا کرن دی خاطر ایہناں آزادیاں تے حقوق نوں سب دا چنگی طر حان سمجھ لینا بہت ضروری اے ۔

ایس واسطے ہن

جنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منشور

دا اعلان کر دی اے

لئی اک سانجھا معیار ہوئے گا تاں جے ہر شخص تے معاشرے دا ہر ادارہ ایہہ منشور سامنے رکھ کے انسانی حقوق تے آزادیاں دا احترام پیدا کرن تے سارے رکن ملکاں تے اوہناں علاقیاں وچ وی ایہناں نوں متوان دی کوشش کردا رہوے جہیزے رکن ملکاں دے ماتحت نیں ۔

دفعہ1

سارے انسان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر پیدا ہوندے نیں ۔ ۔ اوہ عقل سمجھ تے جنگے مندے دی پچھان تے احساس رکھدے نے ایس واسطے اوہناں نوں اک دوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے ۔

دفعہ2

ر شخص اوہناں ساریاں آزادیاں تے حقوق دا مالک اے جہیزے ایس منشور وچ بیان کر وتے گئے نیں تے اوہدے ایس حق ا تے اوہدے رنگ، نسل، زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، امیری غریبی، خاندان تے اوہدے عورت یا مرد ہون دا کوئی فرق نہیں پیندا

ک نال تعلق رکھدا اے اوس ملک دے سیاسی اختیارات یا بین الاقوامی حیثیت دی وجہ توں اوہدے نال دوجیال توں کوئی وکھرا سلوک نہیں کیتا جائے گا بھانویں اودا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بھانویں تولیتی غیر مختار یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال کے گل دا پابند اے ۔

دفعہ3

اپنی جان آزادی تے ذات دی حفاظت دا ہر شخص نوں حق حاصل اے ۔

دفعہ4

کسے وی شخص نوں غلام یا لونڈی بنا کے نہیں رکھیا جاسکدا تے غلام تے لونڈیاں خریدن یا و بچن دا کسے وی شکل وچ کوئی سودا نہیں کیتا جا سکدا ۔

دفعہ5

کسے وی شخص نوں نہ تے کوئی جسمانی اذیت دئی جاسکدی اے نہ اوہدے نال کوئی ظالمانہ تے انسانیت سوز سلوک کیتا جاسکدا اے تے نہ ہی ایس طرحاں دی کوئی بھیزی سزا دیتی جاسکدی اے ۔

دفعہ6

ہر شخص دا ایہہ حق اے پئی قانون ہر تعال لوہدی شخصیت نوں تسلیم کرے ۔

دفعہ7

قانون دی نظر وچ سب برابر نیں تے قانون کوئی فرق رکھے بغیر ہر کسے وی حفاظت کرے گا ۔ ۔ انسانی حقوق دے ایس عالمی منشور توں ہٹ کے وکھری قسم دے کسے سلوک یا وکھرے سلوک دی ترغیب توں تحفظ دا ہر کوئی حقدار اے ۔

دفعہ8

ہر شخص نوں بااختیار قومی عدالتاں وچ قانون تے آئین دیاں اوہناں خلاف ورزیاں دے خلاف موثر چارہ جوئی دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اوہدے انسانی حقوق مارے جاندے ہون ۔

دفعہ9

کسے وی شخص نوں کسے دی من مرضی اُتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کیتا جا سکدا اے تے نہ ہی وطن توں باہر کڈھیا جا سکدا اے ۔

دفعہ10

ہر شخص نوں برابر دا حق حاصل اے پئی اوہدے حقوق تے فرائض طے کرن لئی یا ایہہ فیصلہ کرن لئی پئی اوہدے اُتے جہیزے جرم دا الزام اے اوہ اوہنے کیتا اے ک نہیں، کسے غیر جانبدار، آزاد تے کھلی عدالت وچ مقدمہ چلایا جائے ۔

دفعہ11

ہر شخص دا ایہہ حق اے پئی جے اوہدے اُتے کسے فوجداری دا الزام اے تے اوہنوں اودوں تک بے گناہ سمجھیا جائے جدوں تک کھلی عدالت وچ صفائی دا پورا موقع دین توں بعد اودا مجرم ثابت نہیں ہو جاندا ۔

ئے کولوں کسے ایسے دور وچ ہوئی ہونے جس دور وچ ملکی یا بین الاقوامی قانون موجب اوہ فعل یا خطا قابل سزا جرم نہیں، تے نہ ہی اوہنوں اوس سزا توں ودھ کوئی سزا دئی جا سکدی ہے جہیزی اوس فعل یا خطا ویلے ایس قسم دا فعل یا خطا کرن والے لئی مقرر اے ۔

دفعہ12

یے لوہدی خطا و کتابت وچ نہ تے من مرضی دا کوئی دخل دتا جا سکدا اے تے نہ ہی اوہدی عزت تے نیک نامی دل انگلی اٹھائی جا سکدی اے ۔ ۔ ہر شخص دا ایہہ حق اے پئی قانون اوہنوں ایس قسم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان توں محفوظ رکھے ۔

دفعہ13

ہر شخص دا ایہہ حق اے پئی اوہنوں ہر ریاست دے اندر اک تعال توں درجے تعال جان آون تے رہن سہن دی آزادی ہووے ۔

ہر شخص نوں اپنے ملک سمیت کسے وی ملک توں چلے جان تے اپنے ملک وچ واپس آون دا حق حاصل اے ۔

دفعہ14

کسے دے ہتھوں دکھ تکلیف توں بچن لئی ہر شخص نوں کسے درجے ملک وچ پناہ لین تے ایس پناہ توں فائدہ اٹھان دا حق حاصل اے ۔

اے حق اوہناں عدالتی کاروائیاں توں بچن لئی استعمال نہیں کیتا جا سکدا جہیزیاں خالصتا کسے دے غیر سیاسی جرائم یا اوہناں حرکتاں دی وجہ توں کینیاں جانندیاں نیں جہیزیاں اقوام متحدہ دے اصولاں دے خلاف نیں ۔

دفعہ15

ہر شخص نوں قومیت دا حق حاصل اے ۔

کسے وی شخص نوں اوہدی قومیت نوں نہ تے ذہردستی محروم کیتا جائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن توں روکیا جائے گا ۔

دفعہ16

ہر بالغ مرد تے بالغ عورت نوں نسل، قومیت تے مذہب دی پابندی توں بغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسان دا حق حاصل اے ۔ ۔ شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزارن تے شادی توڑ دین دے معاملے وچ عورت تے مرد دونہاں دے حق برابر نیں ۔

شادی عورت تے مرد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سکدی اے ۔

کنہہ معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بحیادی اکائی اے تے اوہنوں ایہہ حق حاصل اے پئی معاشرہ تے مملکت اوہدی حفاظت کرن ۔

دفعہ17

ہر شخص نون کسے نال سانجھ یا کسے سانجھ نون بغیر جائیداو رکھن دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے کولون لوہدی جائیداو کموبی نہیں جا سکدی ۔ ۔

دفعہ18

، دا ہوا حق حاصل اے ۔ ۔ ایس حق وچ مذہب یا عقیدہ تبدیل کرن، کملے عام یا نجی طور تے اتے اکلیاں یا زوجیاں نال رل کے اپنے عقیدے یا مذہب دی تبلیغ کرن، اوہدے اُتے عمل کرن، اوہدے مطابق عبادت کرن تے اپنے مذہبی فرائض ادا کرن دی آزادی وی شامل اے ۔ ۔

دفعہ19

، نال اپنی کوئی را قائم کرن اوہدے اُتے قائم رہن تے اپنی را زوجیاں نون وسن دا حق حاصل اے ۔ ۔ ایس حق وچ ایہ وی شامل اے پئی اوہ اپنے خیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں سرحدان تون باہر وی پہنچا سکدا اے تے باہرون منگوا وی سکدا اے ۔ ۔

دفعہ20

ہر شخص نون ہر امن طور تے زوجیاں نال رل مل کے بیڑھن تے انجمنان بنان دی آزادی دا حق حاصل اے ۔ ۔

کسے شخص نون کسے انجمن وچ شامل ہون اُتے مجبور نہیں کیتا جا سکدا ۔ ۔

دفعہ21

آزادی نال چنے ہوئے نمائندیاں دے ذریعے یا کسے ذریعے تون بغیر اپنے ملک دی حکومت وچ حصہ لین دا ہر شخص نون حق حاصل اے ۔ ۔

اپنے ملک وچ سرکاری ملازمت تک برابر دی رسائی ہر شخص دا حق اے ۔ ۔

اصل بحیاد اے ۔ ۔ ایس واسطے عوام وقتافوقتا حقیقی انتخابات دے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے رہن گے ۔ ۔ ایہ انتخابات مساوی رائے دہندگی دے ذریعے ہون گے ۔ ۔ را خفیہ ووٹ دے ذریعے یا آزادی نال را دین دے ایہو جے کسی وجہے طریقے نال دتی جائے گی ۔ ۔

دفعہ22

، حاصل اے ۔ ۔ اوہنوں ایہہ حق وی حاصل اے پئی اوہ ملک دے نظام تے وسائل دے مطابق قومی کو شس تے بین الاقوامی تعاون نال اوہ اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کر لوے جہیزے اوہدی عزت تے شخصیت دے آزادی نال ودھن پھلن لئی ضروری نیں ۔ ۔

دفعہ23

ہر شخص نون کوئی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چکن، کم کاج دیاں مناسب تے معقول شرطاں تے بے روزگاری تون تحفظ دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر کسے نون اکو جئے کم دے اکو جئے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس سلسلے وچ کسے نال کوئی فرق نہیں رکھیا جائے گا ۔ ۔

نص جمیزا وی کوئی کم کردا ئے اوہنوں اوہدے اجھے مناسب تے معقول معاوضے دا حق حاصل اے جمیزا اوہدے اپنے تے اوہدے بال بچیاں دے باعزت گزارے لئی کافی ہوے ۔ ۔ تے جدھے وچ، ضروری ہوے تے، معاشرتی تحفظ دے وجہے ذریعیاں نال وادما وی کیتا جا سکے ۔ ۔

اپنے فائدے لئی ہر شخص نون تجارتی انجمنان بنان تے اوہناں وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔ ۔

دفعہ24

ہر شخص نون آرام تے ویلے وقت دا حق حاصل اے جدھے وچ اوہدے کم دے وقت دی حد دا مقرر کیتا جانا تے وقتافوقتا تنخواہ وے نال چمٹیاں دی شامل نیں ۔ ۔

دفعہ25

مل اے ۔ ۔ ایہدے وچ اوہناں دا کمان پین، کپڑا لتا، مکان، دوا داڑو تے زوجیاں معاشرتی رعایتاں تے سہولتاں تون دکھ بےروزگاری، بیماری، معذوری، رتذابیے، بزماہیے تے ایسے حالات وچ روزگار چھٹ جان دے خلاف تحفظ دا حق وی شامل اے جنہاں اُتے اوہا کوئی وس نہیں ۔ ۔

زچہ۔ تے بچہ دا ایہہ حق اے پئی اوہناں دی خاص طور تے ویکھ بھال تے مدد کیتی جائے ۔ ۔ ایہہ حق سماج دے ہر بجے نون حاصل اے بھانویں اوہ شادی نکاح دے نتیجے وچ پیدا ہویا اے تے بھانویں ایہدے بغیر ۔ ۔

دفعہ26

، حاصل کرن دا حق حاصل اے ۔ ۔ گھٹ تون گھٹ شروع دے جیادی مرجیاں وچ اوہدی تعلیم مفت تے جیادی تعلیم لازمی اے ۔ ۔ فنی تے پیشہ ورلنہ تعلیم دا عام انتظام ضروری اے تے ہر کسے نون اپنی اہلیت دے مطابق اعلی تعلیم حاصل کرن دا برابر دا حق حاصل اے ۔ ۔

۔۔، انسان حقوق تے جیادی آزادیاں دے احترام دا احساس مضبوط بنائے، ساریاں قوماں، نسلاں تے مذہباہدے لوکاں وچ آپس دا سلوک اتفاق پیدا کرے، اک وجہے نون برواشت کرن دا جذبہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قائم رکھن دا مقصد ہوا کرن وچ مدد دیوے ۔ ۔

ایہہ فیصلہ کرنا ماییاں دا حق اے پئی اوہناں دے بچیاں نون کس قسم دی تعلیم دتی جائے ۔ ۔

دفعہ27

ہر شخص قوم دی ثقافتی ذندگی وچ آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات نون فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اوہدے فائدیاں وچ حصےدار جن دا حق حاصل اے ۔ ۔

ہر شخص نون حق حاصل اے کہ اوہدی کسے سائنسی، علمی یا ادلی تصنیف دے نتیجے وچ جمیزے اخلاقی تے مادی فائدے اوہنوں حاصل ہوتے تے اوہ محفوظ رہن ۔ ۔

دفعہ28

[Missing]

دفعہ29

[Missing]

دفعہ30

شور دی کسے وی گل دا کوئی ایسا مطلب نہیں کڈھیا جائے گا جدھی بنا اُتے کسے ملک، گروہ یا شخص نون کسے ایے کم وچ شریک ہون یا کوئی ایسا کم کرن دا حق مل جائے جدھے نتیجے وچ ایس منشور وچ بیان کیتے گئے انسانی حقوق تے آزادیاں نون نقصان پہنچے ۔ ۔